

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

กรณีศึกษาเกี่ยวกับการจัดหาพัสดุของส่วนราชการ

เรื่องที่ 1

การใช้ดุลยพินิจในการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่ต้องการจัดหาและคุณสมบัติของผู้เสนอราคา

กรณีศึกษา เรื่อง ข้อร้องเรียนกรณีบริษัท ศรีเอตัสคอร์โปเรชั่น จำกัด ร้องเรียนการประกวดราคาซื้อเครื่องคัดแยกเหรียญ จำนวน 5 เครื่อง ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของกรมธนารักษ์¹

ข้อเท็จจริง บริษัท ศรีเอตัสคอร์โปเรชั่น จำกัด ร้องเรียนว่าการประกวดราคาซื้อเครื่องคัดแยกเหรียญ จำนวน 5 เครื่อง ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของกรมธนารักษ์ มีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะเอื้อประโยชน์ให้ผลิตภัณฑ์ยี่ห้อ SCANCOIN รุ่น SC Active4000 จากประเทศสวีเดน เพียงยี่ห้อเดียว โดยบริษัทฯ เห็นว่าข้อกำหนดคุณลักษณะเฉพาะมิได้มีผลในเชิงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์และการทำงานของกรมธนารักษ์แต่อย่างใด

คำวินิจฉัย กรณีดังกล่าวคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพิจารณาคำชี้แจงของกรมธนารักษ์ว่าในการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องคัดแยกเหรียญ กรมธนารักษ์มีความจำเป็นต้องดำเนินการให้ตรงกับลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ โดยเฉพาะเครื่องต้องมีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกให้กับลูกค้าที่มาขอแลกคืน และลดจำนวนบุคลากรในระยะยาว ในการกำหนดรายละเอียดและคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องคัดแยกเหรียญ กรมธนารักษ์ได้พยายามหาข้อมูลใน Internet เพื่อให้ได้เครื่องตรงกับความต้องการใช้งานการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องคัดแยกเหรียญซึ่งเป็นเครื่องจักรที่ใช้เฉพาะ ได้กำหนดตามความจำเป็นในการใช้งานและประโยชน์ต่อทางราชการและผู้มารับบริการโดยคำนึงถึงการใช้งบประมาณราชการเพื่อให้ได้เครื่องที่เหมาะสมที่สุดกับงานของกรมธนารักษ์ ในปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญ ไม่ได้มีเจตนาจะกีดกันรายหนึ่งรายใดโดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ราชการ ซึ่งเมื่อพิจารณาเหตุผลดังกล่าวประกอบกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 15 ทวิ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 กำหนด ให้การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของสิ่งของที่ต้องการซื้อหรือจ้างและเอกสารประกวดราคาเป็นเรื่องที่อยู่ในดุลยพินิจของหน่วยงานผู้จัดหาที่จะกำหนดได้ตามความต้องการเพื่อให้เหมาะสมต่อประโยชน์ของหน่วยงานนั้นๆ โดยอยู่บนพื้นฐานของการกำหนดที่เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันราคากันอย่างเป็นธรรม และ

¹ หนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่ กค (กวพอ) 0421.3/40082 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2554.

ต้องไม่ขัดต่อระเบียบ ข้อบัญญัติ หรือมติคณะรัฐมนตรีต่างๆ ดังนั้น กรณีที่บริษัทฯ ร้องเรียน จึงเป็นเรื่องที่อยู่ในดุลยพินิจที่กรมฯ จะพิจารณากำหนดได้ภายใต้หลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น

ข้อสังเกต จากผลการพิจารณาข้อร้องเรียนข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการกำหนด รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่ต้องการจัดหาและคุณสมบัติของผู้เสนอราคา หน่วยงานที่จะจัดหาพัสดุสามารถใช้ดุลยพินิจในการกำหนดได้เองตามความเหมาะสม โดยจะต้องอยู่ภายใต้ ระเบียบว่าด้วยการพัสดุ ระเบียบของทางราชการอื่นๆ หนังสือเวียน มติคณะรัฐมนตรี และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีได้มีแนวทางหลักเกณฑ์การใช้ดุลยพินิจดังกล่าวที่ชัดเจน จึงเป็นปัญหาในการ ปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก

เรื่องที่ 2

การประกาศเชิญชวนให้ผู้สนใจเข้าร่วมการเสนอราคาในวิธีการสอบราคา

กรณีศึกษา คดีหมายเลขแดงที่ อ.65/2553 คดีหมายเลขดำที่ อ.401/2550

ข้อเท็จจริง ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ 5 เมษายน 2549 ถึงองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าท่า ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยระบุข้อความว่าเพื่อขอทราบและขอชี้แจงเอกสารแบบ แปลนการจัดหาพัสดุ หากองค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าท่า ดำเนินการเมื่อใดกรุณาแจ้งให้ผู้ฟ้องคดี ทราบด้วย ภายหลังจากองค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าท่าได้ประกาศสอบราคาโครงการขุดลอกคลอง ธรรมชาติ ลงวันที่ 30 มีนาคม 2549 โดยได้ส่งประกาศสอบราคาดังกล่าวและเอกสารเชิญชวนให้ ผู้มีอาชีพรับจ้างจำนวน 8 ราย และได้ส่งประกาศไปยังศูนย์รวมข้อมูลข่าวสารอำเภออมลาลัย และปิดประกาศสอบราคาดังกล่าว ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าท่า แต่มิได้ทำการ ส่งประกาศสอบราคาและเอกสารเชิญชวนให้ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีมีทราบบ้างว่าการ สอบราคาและมิได้เข้าร่วมในการสอบราคาครั้งนี้จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองในประเด็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าท่าใช้ดุลยพินิจไม่ชอบในการกีดกันมิให้เข้าร่วมในการสอบราคา

คำวินิจฉัย ศาลปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ 5 เมษายน 2549 ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าท่า ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยระบุข้อความว่า เพื่อขอทราบ และขอชี้แจงเอกสารแบบแปลนการจัดหาพัสดุ หากองค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าท่า ดำเนินการเมื่อใดกรุณาแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบด้วย เป็นการขอทราบเรื่องการดำเนินการสอบราคา ประมวลราคา ชื้อหรือจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าท่าที่จัดให้มีซึ่งข้อความตามหนังสือ ฉบับดังกล่าวยังมีอาจถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้แสดงเจตจำนงเป็นลายลักษณ์อักษรว่าประสงค์จะเข้าร่วม การสอบราคาใน โครงการขุดลอกคลองธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าท่า หรือ

ไม่ ประกอบกับองค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าท่าได้ประกาศสอบราคาโครงการขุดลอกคลองธรรมชาติ ลงวันที่ 30 มีนาคม 2549 โดยได้ส่งประกาศสอบราคาดังกล่าวและเอกสารเชิญชวนให้ผู้มีอาชีพรับจ้างจำนวน 8 ราย และปิดประกาศสอบราคาดังกล่าว ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าท่า อันถือได้ว่าได้ปฏิบัติตามที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 ข้อ 27 วรรคหนึ่ง (1) กำหนดไว้โดยชอบแล้ว ดังนั้น การที่องค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าท่า มิได้ส่งประกาศสอบราคาและเอกสารสอบราคาโครงการขุดลอกคลองธรรมชาติ ลงวันที่ 30 มีนาคม 2549 ไปยังผู้ฟ้องคดี จึงมิใช่การใช้ดุลยพินิจที่ไม่ชอบที่จะทำให้การดำเนินการสอบราคาจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าท่า ไม่ชอบตามกฎหมายไปด้วยแต่อย่างใด และระเบียบฉบับดังกล่าวมิได้กำหนดหน้าที่ให้องค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าท่าจะต้องจัดส่งประกาศสอบราคาหรือเอกสารสอบราคาให้แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะเจาะจง เพียงแต่กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าท่าต้องจัดให้มีการเผยแพร่ประกาศสอบราคาและเอกสารสอบราคาไปยังผู้มีอาชีพขายหรือรับจ้างทำงานนั้น ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าท่า ย่อมมีดุลยพินิจที่จะจัดส่ง เผยแพร่ประกาศสอบราคาไปยังผู้มีอาชีพรายใด โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมและประโยชน์ต่อทางราชการ การที่องค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าท่ามิได้ส่งประกาศสอบราคาและเอกสารการสอบราคาให้แก่ผู้ฟ้องคดีก็เป็นเพียงการทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับความสะดวกเท่านั้นมิอาจถือได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าท่าไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดไว้

ข้อสังเกต จากคำวินิจฉัยศาลปกครองดังกล่าว ผู้เขียนเห็นว่าการพิจารณาว่าจะส่งประกาศสอบราคาและเอกสารเชิญชวนให้ผู้ประกอบการภาคเอกชนเป็นจำนวนกี่รายเป็นดุลยพินิจในการดำเนินการของหน่วยงานที่จัดหาพัสดุ ที่จะส่งหรือไม่ส่งให้ผู้ใดก็ได้

เรื่องที่ 3 การแบ่งซื้อแบ่งจ้าง

กรณีศึกษาที่ 1 เรื่อง การพิจารณาซื้อหรือของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม²

ข้อเท็จจริง สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีความประสงค์จะจ้างทำวารสารอิเล็กทรอนิกส์ จากเดิมที่ทำเป็นรูปเล่ม จำนวน 12 เดือน (ระหว่างเดือนตุลาคม 2551 ถึงเดือนกันยายน 2552) วงเงิน 400,000 บาท แต่เนื่องจากระยะเวลาการดำเนินการโดยวิธีสอบราคาจะต้องใช้ระยะเวลามาก จึงไม่สามารถจัดจ้างโดยเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม 2551 ได้ แต่เนื่องจาก

² หนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ที่ กค (กพ) 0421.3/28713 ลงวันที่ 27 ตุลาคม 2551.

สำนักงานฯ มีความจำเป็นที่จะต้องมีการเผยแพร่วารสารอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกเดือน ดังนั้น ในช่วงระยะเวลาที่ยังจัดหาผู้รับจ้าง โดยวิธีสอบราคาไม่ได้เป็นเวลา 2 เดือน (ระหว่างเดือนตุลาคม 2551 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2551) สำนักงานจะดำเนินการจัดจ้างโดยวิธีตกลงราคาได้หรือไม่ จะถือเป็นการแบ่งซื้อแบ่งจ้างที่ขัดต่อระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือไม่

คำวินิจฉัย คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ พิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีตามที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหรือ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าสำนักงานฯ มีเหตุผลความจำเป็นเร่งด่วนเกี่ยวกับการกิจของสำนักงานฯ ที่จะต้องมีการออกเผยแพร่วารสารอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกเดือน หากจะรอดำเนินการจัดหาผู้รับจ้าง โดยวิธีสอบราคาจะทำให้ไม่ทันต่อความต้องการใช้งานของสำนักงานฯ ดังนั้น สำนักงานฯ สามารถที่จะดำเนินการจัดจ้างโดยวิธีตกลงราคาตามวงเงินที่จ้างก่อน 2 เดือน คือเดือนตุลาคม 2551 และพฤศจิกายน 2551 ไปก่อนได้ไม่เข้าข่ายเป็นการแบ่งซื้อแบ่งจ้างที่ต้องห้ามตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อสังเกต คำวินิจฉัยของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ทั้งสองตัวอย่างข้างต้น สอดคล้องกับหลักการที่ศาลปกครองใช้ในการพิจารณาคดีที่ หจก. สุพรรณยา ฟ้ององค์การบริหารส่วนตำบล 3 แห่ง โดยอ้างว่าองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 3 แห่งมีการจัดจ้างก่อสร้างโดยแบ่งวงเงินออกเป็นหลายวงเงินเพื่อหลีกเลี่ยงการจัดหาผู้รับจ้างด้วยวิธีการสอบราคา รวม 3 คดี คือ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 149/2549 ระหว่าง หจก. สุพรรณยา กับองค์การบริหารส่วนตำบลนามน คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 252/2549 ระหว่าง หจก. สุพรรณยา กับองค์การบริหารส่วนตำบลแขงบาดาล และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 381/2549 ระหว่าง หจก. สุพรรณยา กับ องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จ โดยศาลปกครองสูงสุดมีคำวินิจฉัยในแนวเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าโครงการก่อสร้างและปรับปรุงถนนแต่ละโครงการตั้งอยู่ต่างหมู่บ้านและอยู่ห่างจากกัน ไม่เชื่อมต่อกันใกล้เคียงกันยอมทำให้การก่อสร้างและปรับปรุงถนนต่างพื้นที่มีรายละเอียดที่แตกต่างกันออกไป ข้อเท็จจริงจึงเข้าข่ายเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการจ้างในครั้งเดียวกันทั้งจำนวนเงินได้ ดังนั้น การที่ อบต. ใช้ดุลยพินิจในการจัดจ้างโดยวิธีตกลงราคา จึงมิใช่การใช้ดุลยพินิจที่ไม่มีเหตุผล

กรณีศึกษาที่ 2 เรื่อง การพิจารณาข้อหาหรือของกรมโยธาธิการและผังเมือง³

ข้อเท็จจริง กรมโยธาธิการและผังเมือง ได้รับงบประมาณเพื่อก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ชุมชนเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งสิ้น 580,000,000 บาท ซึ่งกรมฯ เห็นว่างานก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วมดังกล่าว มีเนื้องานที่ต้องดำเนินการก่อสร้างเป็นจำนวนมาก

³ หนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ที่ กค(กทพ) 0421.3/13476 ลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2551.

ดังนั้น เพื่อให้การก่อสร้างเป็นไปด้วยความรวดเร็ว สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่โดยเร่งด่วน จึงได้ให้ความเห็นชอบในการแบ่งการจัดหาผู้รับจ้างออกเป็นสองวงเงิน คือ โครงการก่อสร้างช่วงที่หนึ่ง วงเงินงบประมาณ 255,000,000 บาท และโครงการก่อสร้างช่วงที่สอง วงเงินงบประมาณ 325,000,000 บาท โดยกรมฯ ได้ดำเนินการประกวดราคาจ้างก่อสร้างทั้งสองโครงการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามประกาศประกวดราคา เลขที่ E8/2551 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2550 และประกาศประกวดราคาเลขที่ เลขที่ E9/2551 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2550 ซึ่งกรมฯ ได้ผู้เสนอราคารายต่ำสุดแล้ว จึงขอหารือว่า การแบ่งวงเงินการจัดจ้างงานก่อสร้างดังกล่าวจะเป็นการแบ่งซื้อแบ่งจ้างที่ขัดต่อระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 หรือไม่

คำวินิจฉัย คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีที่กรมโยธาธิการและผังเมืองหารือ หากซื้อเท็จจริงปรากฏว่างานก่อสร้างดังกล่าว ต้องทำการก่อสร้างในพื้นที่สองช่วงซึ่งมีได้อยู่ในพื้นที่เดียวกัน โดยมีเนื้องานที่ต้องดำเนินการก่อสร้างจำนวนมาก ประกอบกับระยะเวลาอันจำกัด ซึ่งหากกรมฯ จัดหาผู้รับจ้างเพียงรายเดียวเพื่อทำการก่อสร้างย่อมคาดหมายได้ว่า จะล่าช้าไม่แล้วเสร็จทันฤดูฝน กรมฯ จึงมีความจำเป็นจะต้องแบ่งวงเงินการจัดจ้างดังกล่าวออกเป็นสองวงเงิน กรณีดังกล่าวถือว่ามีเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการก่อสร้าง โดยมีได้มีเจตนาในการลดวงเงินที่จะซื้อเพื่อให้งบเงินต่ำกว่ากำหนดโดยวิธีหนึ่งวิธีใดหรือเพื่อให้อำนาจสั่งซื้อจ้างเปลี่ยนแปลงไปจึงสามารถดำเนินการได้โดยไม่เข้าข่ายเป็นการแบ่งซื้อแบ่งจ้างที่ต้องห้ามตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เรื่องที่ 4

การพิจารณาคุณสมบัติของผู้เสนอราคา

กรณีศึกษา เรื่อง การพิจารณาผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 ของจังหวัดลพบุรี⁴

ข้อเท็จจริง จังหวัดลพบุรีได้ดำเนินการประกวดราคาจ้างก่อสร้างอาคารผู้ป่วยนอก ๓ ชั้น คลอด และสำนักงาน เป็นอาคาร คสล. 3 ชั้น จำนวน 1 หลัง โดยใช้เงินงบประมาณ 7,541,500 บาท ให้แก่โรงพยาบาลชัยบาดาล อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรีด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตาม

⁴ หนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่ กค (กวพอ) 0421.3/26641 ลงวันที่ 7 กันยายน 2554.

ประกาศจังหวัดลพบุรี ลงวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2553 ปรากฏว่าบริษัท ยูโรโอเรียลเทล คอนสตรัคชั่น จำกัด ไม่ได้กรอกข้อมูลรายละเอียดให้ตรงกับเงื่อนไขในประกาศข้อ 6 ซึ่งต้องมีข้อความว่า “อาคารผู้ขายนอกผ่าตัด คลอดและสำนักงาน แบบแปลนเลขที่ 9765/46 และเอกสารเลขที่ ข.264/ส.ค./52 จำนวน 1 หลัง กำหนดส่งมอบ 630 วัน”ตามเงื่อนไขข้อกำหนดลงในแบบใบยื่นข้อเสนอการประมูล ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งคณะกรรมการประกวดราคาได้พิจารณาให้ผ่านการคัดเลือกเบื้องต้นให้เข้าไปเสนอราคา เนื่องจากเข้าใจว่าเป็นข้อผิดพลาดเล็กน้อยในส่วนที่มีสาระสำคัญ จึงขออนุมัติผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 ต่อคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

คำวินิจฉัย คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีดังกล่าวเมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นข้อผิดพลาดเล็กน้อยมีสาระสำคัญตามประกาศข้อ 6 และเพื่อประโยชน์ของทางราชการให้มีการแข่งขันในการเสนอราคา จึงพิจารณาให้ผ่านการคัดเลือกเบื้องต้นและให้เป็นผู้มีสิทธิเข้าไปเสนอราคาได้ กรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่หน่วยงานที่จัดหาพัสดุจะต้องพิจารณาว่าการไม่กรอกรายละเอียดดังกล่าว เป็นข้อสาระสำคัญที่ก่อให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้มีสิทธิเสนอราคาด้วยกันหรือไม่ เมื่อกรณีนี้ คณะกรรมการประกวดราคาฯ ได้ใช้ดุลยพินิจพิจารณาว่าเป็นการผิดพลาดเล็กน้อยมีสาระสำคัญแล้ว กรณีจึงไม่มีประเด็นที่ กวพ.อ จะต้องพิจารณาอนุมัติผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ พ.ศ. 2549 แต่อย่างไร⁵

ข้อสังเกต จากคำวินิจฉัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการพิจารณาให้ผู้เสนอราคาที่มีคุณลักษณะไม่ตรงตามที่ส่วนราชการกำหนดสามารถเข้าร่วมในการเสนอราคาต่อไปได้หรือไม่ เป็นดุลยพินิจของหน่วยงานที่จะต้องพิจารณาว่าข้อผิดพลาดดังกล่าวเป็นสาระสำคัญหรือไม่ หากมีสาระสำคัญหน่วยงานที่จัดหาพัสดุสามารถอนุญาตให้ผู้เสนอราคารายดังกล่าวมีสิทธิในการเสนอราคาในขั้นตอนต่อไปได้ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าโดยหลักการในการพิจารณาเพื่อให้ความเป็นธรรมกับผู้เสนอราคาทุกราย หน่วยงานที่จัดหาพัสดุควรถือว่าการประกาศสอบราคาประกวดราคา หรือประกวดราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เงื่อนไขใดๆ ที่จะกำหนดลงไปในการประกาศจะต้องเป็นเงื่อนไขที่มีความจำเป็นและเป็นสาระสำคัญเท่านั้น หากผู้เสนอราคารายใดมีคุณสมบัติไม่ถูกต้องตรงตามเงื่อนไขที่ประกาศคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกจะต้องตัดสิทธิมิให้เข้าร่วมการเสนอราคา โดยยึดถือประกาศเป็นเกณฑ์มาตรฐานกลางในการพิจารณาให้ผู้เสนอราคารายใดไม่ผ่านคุณสมบัติโดยเคร่งครัดแต่จากหลักการและแนววินิจฉัยของคณะกรรมการว่าด้วยการ

⁵ กรณีดังกล่าวสอดคล้องกับหนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่ กค (กวพอ) 0421.3/31959 ลงวันที่ 12 ตุลาคม 2554 ซึ่งได้วินิจฉัยไปในแนวทางเดียวกัน.

พัสดุ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ข้างต้น ส่วนราชการที่ทำการจัดหาพัสดุย่อมสามารถใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาตัดสิทธิผู้เสนอราคา รายใดก็ได้ตามอำเภอใจ เนื่องจากระเบียบหรือข้อบัญญัติว่าด้วยการพัสดุของส่วนราชการแต่ละฉบับมิได้กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการหรือแนวทางปฏิบัติเอาไว้ให้ชัดเจนว่ากรณีใดเป็นข้อผิดพลาดเล็กน้อยไม่เป็นสาระสำคัญและไม่กระทบต่อความได้เปรียบเสียเปรียบของผู้เสนอการรายอื่น ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการตีความและการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ที่มีเจตนาทุจริตสามารถตีความโดยเอื้อประโยชน์แก่ผู้เสนอราคาบางรายได้โดยชอบด้วยระเบียบหรือข้อบัญญัติฯ กล่าวคือใช้ดุลยพินิจในการตีความว่าผู้เสนอราคาที่มีผลประโยชน์ร่วมกับเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานมีข้อผิดพลาดเพียงเล็กน้อยและไม่กระทบต่อความได้เปรียบเสียเปรียบของผู้เสนอการรายอื่น เพื่อให้สามารถผ่อนปรนให้ผู้เสนอการรายดังกล่าวผ่านการคัดเลือกคุณสมบัติเบื้องต้นได้โดยชอบตามหลักการข้างต้นแต่หากผู้เสนอการรายใดมิใช่พวกพ้องของตนก็สามารถใช้ดุลยพินิจตีความว่าข้อบกพร่องในลักษณะเดียวกันของผู้เสนอการรายนั้นเป็นข้อบกพร่องในสาระสำคัญไม่สามารถผ่อนปรนให้ผ่านการพิจารณาคุณสมบัติเบื้องต้นได้ซึ่งเท่ากับเป็นการกีดกันผู้เสนอราคาให้มีน้อยรายและยังเป็นการกระทำเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้เสนอการรายใดรายหนึ่ง

เรื่องที่ 5

การยกเลิกการประกวดราคา

กรณีศึกษา คำพิพากษาศาลปกครอง คดีหมายเลขแดงที่ อ.201/2553 และคดีหมายเลขดำที่ อ.779/2551

ข้อเท็จจริง เทศบาลนครหาดใหญ่ ประกาศประกวดราคาจ้างเหมาโรงเรียนหรือหน่วยงานที่ดำเนินการสอนคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 โครงการ โดยกำหนดยื่นซองประกวดราคาในวันที่ 20 ธันวาคม 2547 และกำหนดเปิดซองใบเสนอราคาในวันเดียวกันมีผู้ซื้อเอกสารประกวดราคาจำนวน 3 ราย รวมทั้งผู้ฟ้องคดี ต่อมารองนายกเทศมนตรีนครหาดใหญ่เสนอนายกเทศมนตรีนครหาดใหญ่ให้ชะลอโครงการเพื่อปรับลดเนื้อหาโครงการใหม่นายกเทศมนตรีฯ เห็นชอบและให้เรียกผู้ซื้อเอกสารประกวดราคามาประชุมหารือเพื่อหาแนวทางการประมูลใหม่ แต่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้เข้าร่วมการประชุมด้วยหลังจากนั้นผู้ฟ้องคดีได้ยื่นซองเสนอราคาตามวันเวลาที่กำหนดเพียงรายเดียว คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาพิจารณาเห็นว่านายกเทศมนตรีนครหาดใหญ่มิได้มีหนังสือแจ้งยกเลิกการประกวดราคาต่อผู้ซื้อเอกสารประกวดราคาตามข้อ 40 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการ

พัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 มีเหตุอันสมควรที่จะดำเนินการต่อไป โดยไม่ต้องยกเลิกการประกวดราคาจึงเสนอต่อผู้มีอำนาจสั่งจ้างตามระเบียบเพื่ออนุมัติจัดจ้างผู้ฟ้องคดี แต่ต่อมานายกเทศมนตรีฯ ได้ประกาศยกเลิกการประกวดราคาครั้งนี้ โดยให้เหตุผลว่ามีผู้เสนอราคาเพียงรายเดียว และเพื่อให้การจัดสอนตามหลักสูตรเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและเป็นการประหยัดงบประมาณค่าสอนให้น้อยลง อีกทั้งการให้ผู้ฟ้องคดีจัดการสอนต้องเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูงขึ้นทุกครั้งจึงเห็นควรยกเลิกการประกวดราคาตามโครงการดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งยกเลิกการประกวดราคาดังกล่าว

คำวินิจฉัย ศาลปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่รองนายกเทศมนตรีเรียกผู้ซื้อเอกสารประกวดราคามาประชุมหาหรือเพื่อหาแนวทางการประมูลใหม่โดยมิได้จัดทำประกาศยกเลิกการประกวดราคาและมิได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ซื้อเอกสารประกวดราคาทุกรายทราบ จึงเป็นการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามระเบียบข้อ 40 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 แต่เมื่อต่อมานายกเทศมนตรีฯ ได้มีประกาศยกเลิกการประกวดราคาครั้งนี้ โดยให้เหตุผลว่ามีผู้เสนอราคาเพียงรายเดียว และเพื่อให้การจัดสอนตามหลักสูตรเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและเป็นการประหยัดงบประมาณค่าสอนให้น้อยลง อีกทั้งการให้ผู้ฟ้องคดีจัดการสอนต้องเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูงขึ้น กรณีดังกล่าวเห็นว่าเหตุเพื่อให้เกิดการจัดสอนตามหลักสูตรเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและเป็นการประหยัดงบประมาณค่าสอนให้น้อยลง อีกทั้งการให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นหน่วยงานภายนอกจัดสอนต้องเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูงขึ้นทุกครั้งนั้น เป็นเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์หน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น นายกเทศมนตรีฯ จึงมีอำนาจประกาศยกเลิกประกวดราคารายพิพาทได้ตามข้อ 46 ของระเบียบดังกล่าว

ข้อสังเกต จากหลักการในระเบียบหรือข้อบัญญัติว่าด้วยการพัสดุของส่วนราชการ ประกอบกับคำพิพากษาดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานที่จะหาพัสดุสามารถหยิบยกเหตุผลในเรื่องการรักษาผลประโยชน์ของภาครัฐมาใช้เพื่อประกอบดุลยพินิจในการออกคำสั่งยกเลิกการประกวดราคาได้ถึงแม้ว่าการจัดหาพัสดุจะดำเนินการโดยชอบด้วยระเบียบข้อบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้องทุกประการก็ตาม รวมถึงเหตุผลอื่นๆ เช่น กรณีที่ส่วนราชการผู้ทำการจัดหาพัสดุเห็นว่าราคาที่ผู้เสนอราคารายต่ำสุดเสนอนั้นเป็นราคาที่ต่ำจนเกินไปจนไม่อาจเชื่อได้ว่า จะทำงานตามที่ต้องการได้ ส่วนราชการผู้ทำการจัดหาพัสดุสามารถเรียกผู้เสนอราคารายดังกล่าวมาเจรจาเพื่อเปิดโอกาสให้ชี้แจงข้อเท็จจริงพร้อมทั้งยืนยันว่าจะสามารถดำเนินงานตามที่ส่วนราชการต้องการได้ หากส่วนราชการดังกล่าวพิจารณาแล้วเห็นว่าการทำสัญญาซื้อขายหรือทำสัญญาจ้างกับผู้เสนอราคาดังกล่าวอาจทำให้ทางราชการเสียประโยชน์เนื่องจากเป็นราคาที่ต่ำเกินไปกว่าจะทำงาน

ตามที่ส่วนราชการต้องการได้จริง กรณีดังกล่าวส่วนราชการที่จัดหาพัสดุย่อมสามารถใช้ดุลยพินิจในการยกเลิกการประกวดราคาครั้งนั้นได้ เป็นต้น ซึ่งยอมทำให้ส่วนราชการสามารถหาเหตุผลในการนำมาเป็นข้ออ้างเพื่อออกคำสั่งยกเลิกการประกวดราคาได้ หากผู้เสนอราคายกต่ำสุดมิใช่พวกพ้องของตนเอง ซึ่งระเบียบหรือข้อบัญญัติฯ แต่ละฉบับมิได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาในประเด็นดังกล่าวแต่อย่างใด อนึ่ง การยกเลิกการจัดหาพัสดุด้วยวิธีการอื่นๆ นอกจากวิธีสอบราคาและวิธีประกวดราคา แม้ระเบียบหรือข้อบัญญัติว่าด้วยการพัสดุของส่วนราชการแต่ละฉบับไม่ได้กำหนดวิธีการในการยกเลิกไปอย่างชัดเจนก็ตาม แต่คำสั่งยกเลิกการจัดหาพัสดุถือเป็นคำสั่งทางปกครองที่มีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของบุคคลกรณีจึงเป็นดุลยพินิจของหัวหน้าหน่วยงานที่จัดหาพัสดุในการออกคำสั่งยกเลิกการจัดหาพัสดุได้เอง ทั้งนี้ จะต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

เรื่องที่ 6

กระบวนการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะที่ส่งผลให้เกิดความล่าช้า ในการก่อสร้างผู้พันไม้ทันปีงบประมาณ

กรณีศึกษาที่ 1 เรื่อง การประกวดราคาซื้อเครื่องถ่ายเอกสาร จำนวน 43 เครื่องของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ⁶

ข้อเท็จจริง กรมการปกครองหรือกรณีที่กรมฯ ประกวดราคาจัดซื้อเครื่องถ่ายเอกสารจำนวน 43 เครื่อง โดยกำหนดคุณสมบัติทางเทคนิคว่า “มีระบบเลือกถาดกระดาษอัตโนมัติตามขนาดของต้นฉบับ” ต่อมาได้ถูกบริษัท ชาร์ป เทพนคร จำกัด ร้องเรียนว่าการกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวไว้ในคุณลักษณะเฉพาะเป็นการปิดกั้นโอกาสทางการค้าของบริษัทฯ กรมฯจึงขอหารือว่าการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องถ่ายเอกสารดังกล่าวถือเป็นการกีดกันมิให้บริษัทฯ หรือผู้เสนอราคายื่นอื่นๆ สามารถเข้าแข่งขันในการเสนอราคาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 หรือไม่

คำวินิจฉัย โดยหลักการของระเบียบฯ การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะเป็นเรื่องที่ต้องคำนึงถึงผลของการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะเป็นสำคัญ กล่าวคือ หากผลของการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะมีผลกีดกันไม่ให้ผู้ผลิต หรือผู้ขายพัสดุ สามารถเข้าแข่งขันราคาได้แล้ว ก็เป็นกรณีที่ต้องห้ามกระทำ สำหรับกรณีที่กรมฯ หารือเกี่ยวกับการเข้าเสนอราคาของบริษัทฯ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงตามที่กรมฯ แจ้งว่าคณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาพิจารณาผู้เสนอราคา

⁶ หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรีที่ นร (กพ) 1305/8150 ลงวันที่ 20 กันยายน 2544.

เครื่องถ่ายเอกสารทั้ง 6 ราย รวมทั้งบริษัทฯ เสนอรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะระบบเลือกถาดกระดาษอัตโนมัติตรงตามที่กรมฯ กำหนด จึงข้อมติได้ว่าการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะดังกล่าวไม่เป็นการกีดกันบริษัทฯ

กรณีศึกษาที่ 2 เรื่อง การขออนุมัติยกเว้นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549

ข้อเท็จจริง จังหวัดแพร่ ได้ดำเนินการประกวดราคาจ้างก่อสร้างอาคารผู้ป่วยนอก คสล. 8 ชั้น พร้อมอุปกรณ์ประกอบอาคารของโรงพยาบาลแพร่ จังหวัดแพร่ จำนวน 1 หลังด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ มีผู้ซื้อเอกสารประกวดราคา จำนวน 7 ราย ยื่นซองข้อเสนอมูลค่าเทคนิค จำนวน 5 ราย ผ่านการคัดเลือกเบื้องต้น จำนวน 5 ราย โดยทุกรายได้เข้าร่วมการเสนอราคาปรากฏว่าบริษัทสยามกรกิจ จำกัด เป็นผู้เสนอราคาต่ำสุด โดยได้รายงานผลการจัดหาไปยังสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อขอทำความเข้าใจในการของบประมาณจากสำนักงบประมาณ แต่สำนักงานฯ ได้ตรวจสอบหลักฐานการประกวดราคาจ้างก่อสร้างดังกล่าวแจ้งว่า จังหวัดฯ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 ในประเด็นเรื่องการกำหนดคุณสมบัติของผู้ประสงค์จะเสนอราคาด้านผลงานก่อสร้างแตกต่างไปจากที่คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุกำหนด โดยประกาศประกวดราคาฯ ได้กำหนดให้ผู้เสนอราคา “ต้องมีผลงานก่อสร้างประเภทเดียวกันกับงานที่ประกวดราคาจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีผลงานก่อสร้างอาคาร คสล. ไม่น้อยกว่า 1 ชั้นในสัญญาเดียวกันและเป็นอาคารเดียวในวงเงิน ไม่น้อยกว่า 156,000,000 บาท โดยมีระบบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางการแพทย์ภายในอาคารชนิดเดียวกันกับอาคารที่ประกวดราคาจ้างในครั้งนี้ คือ ระบบจ่ายแก๊สทางการแพทย์ ระบบปรับอากาศ ระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ระบบดับเพลิงเครื่องกำเนิดไฟฟ้า และลิฟต์โดยสาร โดยเป็นผลงานไม่เกิน 5 ปี นับจากวันที่ทำการก่อสร้างแล้วเสร็จจนถึงวันยื่นใบเสนอการประมูลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์...” โดยสำนักงานฯ เห็นว่าเป็นการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะที่มีลักษณะที่ก่อให้เกิดการแข่งขันราคาอย่างไม่เป็นธรรมซึ่งจังหวัดฯ เห็นว่าอาคารดังกล่าวเป็นอาคารผู้ป่วยนอกซึ่งจำเป็นจะต้องมีระบบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางการแพทย์โดยเฉพาะ เพื่อความปลอดภัยและเอื้อต่อการให้บริการแก่ผู้ป่วยที่เข้ารับบริการจึงมีความจำเป็นต้องกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าเสนอราคาแตกต่างไปจากที่คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุกำหนดจึงมีความจำเป็นที่จะต้องขออนุมัติผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ ในกรณีดังกล่าวต่อคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

ถ้าวินิจฉัย โดยหลักการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง และการกำหนดคุณสมบัติของผู้ประสงค์จะเสนอราคา ตลอดจนการวินิจฉัยคุณสมบัติของผู้ยื่นซอง

แต่ละรายว่าเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้หรือไม่ ถือเป็นดุลยพินิจของหน่วยงานที่จะจัดหาพัสดุ สามารถพิจารณากำหนดและวินิจฉัยได้ตามความต้องการของหน่วยงานแต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้ หลักเกณฑ์ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบัญญัติ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ ซึ่งในการประกวดราคาจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการ ทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แจ้งเวียนตัวอย่างเอกสารประกวดราคาจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามนัยหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค0408.3/ว59 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2549 อย่างไรก็ตามหากหน่วยงานที่จะจัดหาพัสดุประสงค์ที่จะกำหนดให้แตกต่างจากตัวอย่างดังกล่าวและเห็นว่า ไม่เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานก็สามารถที่จะกระทำได้แต่หากมีข้อสงสัยว่าจะเกิดความเสียหาย หรือไม่ ก็ให้ส่งเอกสารประกวดราคาจ้างที่หน่วยงานกำหนดดังกล่าว ไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อพิจารณาก่อนกรณีนี้เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า จังหวัดฯ ได้ดำเนินการประกวดราคาจ้างก่อสร้าง อาคารผู้ป่วยนอก ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เสนอราคาแตกต่าง ไปจากตัวอย่างเอกสารประกวดราคาจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามนัยหนังสือ กรมบัญชีกลาง ที่ กค0408.3/ว59 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2549ซึ่งหากการกำหนดคุณสมบัติ ของผู้ประสงค์จะเสนอราคาในลักษณะดังกล่าว เป็นการกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลงาน ก่อสร้างประเภทเดียวกันกับงานที่จังหวัดฯ ประกวดราคาจ้างฯ และหากปรากฏข้อเท็จจริงว่า มีผู้ยื่นซองข้อเสนอด้านเทคนิคและมีคุณสมบัติถูกต้องครบถ้วนตามเงื่อนไขเอกสารประกวดราคา จ้างฯ ซึ่งรวมถึงคุณสมบัติในข้อหาหรือดังกล่าวจำนวนหลายราย ย่อมถือได้ว่าการแข่งขันราคาโดย เปิดเผย โปร่งใส และเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรมแล้ว

กรณีศึกษาที่ 3 เรื่อง การขอให้ตรวจสอบเรื่องการ Lockspec ของโครงการพัฒนาระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับบริหารจัดการกองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าว กลับออกไปนอกราชอาณาจักรของกรมการจัดหางาน⁷

ข้อเท็จจริง บริษัท ซอฟต์แวร์อินโนเวชั่น จำกัด แจ้งว่า กรมการจัดหางานมีความ ประสงค์จะประกวดราคาจ้างพัฒนาระบบสารสนเทศ ตามโครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับบริหารจัดการกองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไป นอกราชอาณาจักร ในการนี้บริษัทฯ สนใจจะเสนอข้อเสนอด้านเทคนิคของโครงการดังกล่าว ข้างต้น แต่หลังจากเข้าไปศึกษาเอกสารประกวดราคาแล้วนั้น พบว่ามีการกำหนดคุณสมบัติ ด้านเทคนิคหลายข้อ เป็นการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผลิตภัณฑ์เพียง ยี่ห้อเดียว ทั้งในส่วนของโปรแกรมประยุกต์ (Application) ซอฟต์แวร์ระบบ (System Software)

⁷ หนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่ กค (กพพ) 0421.3/39909 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2554.

และส่วนของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ Hardware บริษัทฯ จึงขอให้คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตรวจสอบข้อกำหนดในเอกสารประกวดราคาจ้างของโครงการ ดังกล่าว เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่บริษัทฯ

คำวินิจฉัย โดยหลักการการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่ต้องการ จัดหาหน่วยงานที่จะจัดหาพัสดุสามารถกำหนดได้ตามความต้องการใช้งาน แต่ทั้งนี้ จะต้องอยู่ ภายใต้บังคับของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบัญญัติ คำสั่ง มติคณะรัฐมนตรี และหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่ต้องการซื้อหรือจ้างทำจึงเป็นดุลยพินิจ ของหน่วยงานที่จะจัดหาพัสดุที่จะกำหนดได้ภายใต้หลักการดังกล่าว เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า บริษัทฯ ได้พิจารณาเสนอแนะร่างขอบเขตของงานและร่างเอกสารประกวดราคาของกรมฯ ไปแล้ว การพิจารณาว่าจะแก้ไขปรับปรุงร่างดังกล่าว จึงเป็นการใช้ดุลยพินิจของหน่วยงานประกอบกับ ในการจัดหาครั้งนี้มีผู้ยื่นเอกสารจำนวน 3 ราย และผ่านการคัดเลือกเบื้องต้น จำนวน 3 ราย ไม่ปรากฏว่ากรมการจัดหางานปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ ข้อบัญญัติ คำสั่ง มติคณะรัฐมนตรี และหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้องแต่อย่างใด กรณีจึงไม่มีประเด็นที่คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์จะต้องพิจารณาข้อร้องเรียนนี้

ข้อสังเกต จากแนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุและคณะกรรมการ ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว สรุปได้ว่า ในการพิจารณาว่าส่วนราชการใด ดำเนินการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่ต้องการจัดหาให้ใกล้เคียงกับพัสดุที่หือ ใดหือหนึ่ง หรือผู้เสนอราคาขายใครรายหนึ่งหรือไม่ จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงว่าในวันเสนอ ราคาตามที่ได้มีการประกาศ มีผู้เข้าร่วมในการเสนอราคากี่ราย ซึ่งเป็นเพียงแนวทางการวินิจฉัยที่ มิได้อธิบายตีความว่าระเบียบหรือข้อบัญญัติว่าด้วยการพัสดุแต่ละฉบับกำหนดหลักเกณฑ์และ แนวทางปฏิบัติไว้อย่างไร โดยแนวทางการวินิจฉัยดังกล่าวย่อมทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมกับ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ เนื่องจากในขั้นตอนของการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ ของพัสดุที่ต้องการจัดหา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานย่อมไม่สามารถทราบว่าเป็นอนาคตหากทำการจัดหา พักจะผู้สนใจเข้าร่วมเสนอราคากี่ราย ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่สามารถ ทำได้เพียงการตรวจสอบ ข้อมูลเบื้องต้นจากท้องตลาดของพัสดุที่ต้องการจัดหา หรือการประชาสัมพันธ์ของผู้ประกอบธุรกิจ ในช่องทางต่างๆ เช่น เว็บไซต์แคตตาล็อกโฆษณาต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการประมาณการ เบื้องต้นว่าคุณลักษณะเฉพาะที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกำหนดนั้น มีผู้มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดกี่ราย กรณีดังกล่าวในขั้นตอนการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่ต้องการจัดหา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพบข้อมูลว่าตามคุณลักษณะเฉพาะที่ตนเองกำหนดนั้น มีผู้ผลิตหรือผู้รับจ้างอยู่ ในท้องตลาดหลายราย จึงทำการประกาศจัดหาพัสดุในเวลาต่อมา แต่เมื่อถึงขั้นตอนของการเสนอ

ราคากลับพบว่ามีผู้สนใจเข้าร่วมในการเสนอราคาน้อยรายกรณีดังกล่าว หากมีผู้ร้องเรียนว่าเป็นการจัดหาพัสดุที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้เสนอราคารายใดรายหนึ่ง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานย่อมเสียเปรียบในการโต้แย้งข้อร้องเรียนตามแนวคำวินิจฉัยดังกล่าวข้างต้นดังนั้น ในปัจจุบันจึงมีส่วนราชการที่จัดหาพัสดุจำนวนมากทำการประกาศยกเลิกการจัดหาพัสดุเพื่อดำเนินการจัดหาพัสดุหรืองานจ้างใหม่ตั้งแต่ต้นทำให้ไม่สามารถใช้งบประมาณได้ทันตามแผนที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาซึ่งยังส่งผลให้การตรวจสอบและควบคุมการใช้งบประมาณของฝ่ายบริหารโดยฝ่ายนิติบัญญัติด้วยประสิทธิภาพอีกด้วย

เรื่องที่ 7

ระเบียบว่าด้วยการพัสดุของหน่วยงานภาครัฐกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เสนอราคา ที่เสนอราคาต่ำสุด

กรณีศึกษาที่ 1 เรื่อง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) หรือแนวทางปฏิบัติกรณีพิจารณาคุณสมบัติของผู้เสนอราคาในการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์⁸

ข้อเท็จจริง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) แจ้งว่ามีความจำเป็นต้องทราบถึงแนวทางปฏิบัติ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การซื้อการจ้างโดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ 13 มกราคม 2548 กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก ดำเนินการจัดซื้อรถมอเตอร์ไซด์ (รถเกี่ยยดิน) โดยวิธีประมูลซื้อด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยคณะกรรมการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะขององค์การฯ ได้กำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของรถฯ โดยผู้ค้าได้ยื่นข้อเสนอการประมูลซื้อรถฯ ซึ่งมีคุณสมบัติตรงตามรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะที่กำหนดไว้ทุกประการแต่คณะกรรมการดำเนินการประมูลซื้อด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ร่วมกันพิจารณาให้ผู้ค้าไม่ผ่านการคัดเลือกให้เข้าร่วมเสนอราคา โดยอ้างเหตุผลว่ารถที่ผู้ค้านำมาเสนอหากนำไปใช้ในราชการน่าจะสิ้นเปลืองน้ำมันมากกว่ารถของผู้เสนอราคารายอื่นๆ ซึ่งจะทำให้ทางราชการต้องใช้งบประมาณในการซื้อน้ำมันจำนวนมาก สำนักงาน ป.ป.ช. จึงหารือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบว่าด้วยการพัสดุของส่วนราชการว่ากรณีดังกล่าวการกระทำของคณะกรรมการดำเนินการ

⁸ หนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ที่ กค (กวพอ) 0421.3/23417 ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2555.

ประมูลฯ เป็นการกระทำที่ชอบด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ และเป็นไปตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การซื้อการจ้างโดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ 13 มกราคม 2548 หรือไม่ และการพิจารณาคุณสมบัติของผู้เสนอราคาคณะกรรมการดำเนินการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีคุณลักษณะใช้หลักเกณฑ์อื่นนอกเหนือจากรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะที่คณะกรรมการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะได้กำหนดไว้ ได้หรือไม่ อย่างไร

คำวินิจฉัย เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งอยู่ภายใต้บังคับของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น การดำเนินการจัดหาพัสดุขององค์การฯ จึงไม่อยู่ในบังคับของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 แต่อย่างใด คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ จึงไม่มีอำนาจในการตอบข้อหารือดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. จึงขอเรียนว่า หากเป็นการดำเนินการจัดหาของส่วนราชการ กรณีการจัดซื้อรถยนต์เกรดเดอร์ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การฯ เทียบได้กับการจัดหาพัสดุด้วยวิธีประกวดราคา ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ข้อ 50 ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพิจารณาข้อเสนอด้านเทคนิคไว้ว่าให้คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาตรวจสอบและคัดเลือกผู้เสนอราคาที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขในเอกสารประกวดราคา แล้วจึงพิจารณาคัดเลือกล้างของหรืองานจ้างหรือคุณสมบัติของผู้เสนอราคาที่ตรวจสอบแล้วซึ่งมีคุณภาพและมีคุณสมบัติเป็นประโยชน์กับทางราชการแล้วเสนอให้ซื้อหรือจ้างจากผู้เสนอราคารายที่คัดเลือกไว้แล้ว ซึ่งเสนอราคาต่ำสุด ดังนั้น คณะกรรมการดำเนินการประมูลฯ จึงต้องพิจารณาให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าว กรณีขององค์การฯ พิจารณาว่าพัสดุที่ผู้เสนอราคาขึ้นประมูลนั้น ถึงแม้จะมีคุณสมบัติถูกต้องตรงตามรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะที่องค์การฯ กำหนดไว้ทุกประการก็ตามแต่ คณะกรรมการดำเนินการประมูลฯ พิจารณาว่าพัสดุที่เสนอนั้น มีคุณภาพและคุณสมบัติไม่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการจึงไม่ให้ผ่านการคัดเลือก กรณีดังกล่าวคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เห็นว่า การที่คณะกรรมการดำเนินการประมูลฯ จะพิจารณาว่าพัสดุที่เสนอมีคุณภาพและคุณสมบัติเป็นสำคัญ โดยไม่คำนึงถึงราคาต่ำสุด ตามนัยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 23 หรือตามที่ได้สงวนสิทธิไว้ในประกาศประกวดราคานั้น กรณีดังกล่าว หากจะยึดถือตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาฯ หรือในประกาศประกวดราคาจะต้องได้รับการตรวจสอบรับรองจากผู้เชี่ยวชาญที่เชื่อถือได้ เพื่อยืนยันว่าได้พิจารณาเปรียบเทียบในด้านคุณภาพและคุณสมบัติเบื้องต้นทุกรายแล้วว่า ผู้เสนอ

ราคารายที่หน่วยงานที่จัดหาพิจารณาเห็นสมควรซื้อหรือจ้างนั้น ได้เสนอพัสดุที่มีคุณภาพและคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการดีกว่าผู้เสนอราคารายต่ำสุดจริงๆ ทั้งนี้ ต้องมีข้อมูลหรือหลักฐานที่ชัดเจนโดยตรงและปราศจากข้อโต้แย้งในด้านประสิทธิภาพและคุณสมบัติด้านเทคนิค

กรณีศึกษาที่ 2 เรื่อง โครงการสอบราคาซื้อไมโครคอมพิวเตอร์ประมวลผลทั่วไปรวม 16 เครื่อง และคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก 8 เครื่อง ของราชบัณฑิตยสถาน⁹

ข้อเท็จจริง ราชบัณฑิตยสถาน แจ้งว่าได้ออกประกาศสอบราคาซื้อไมโครคอมพิวเตอร์ประมวลผลทั่วไปรวม 16 เครื่อง และคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก 8 เครื่อง คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา ได้ดำเนินการเปิดซองสอบราคา เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2550 มีผู้ยื่นซองเสนอราคา จำนวน 9 ราย ต่อมาบริษัท จอยวิชั่น จำกัด ซึ่งเสนอราคาต่ำสุดคือ 662,544 บาท บริษัท จอยวิชั่นฯ ได้เสนอราคาคอมพิวเตอร์ประมวลผลทั่วไป (PC) ยี่ห้อ Optimax รุ่น Max ซึ่งคอมพิวเตอร์ยี่ห้อดังกล่าว ราชบัณฑิตยสถาน ได้เคยจัดซื้อไว้ในราชการ จำนวน 35 เครื่องเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2550 ปรากฏว่ามีการส่งซ่อม 9 ครั้งในระยะเวลาเพียง 7 เดือน ซึ่งบริษัทผู้จำหน่ายคอมพิวเตอร์ประมวลผลทั่วไป ยี่ห้อ Optimax รุ่น Max เคยมีหนังสือขอให้ราชบัณฑิตยสถานรับรองผลการขายคอมพิวเตอร์ประมวลผลทั่วไป ยี่ห้อ Optimax รุ่น Max แต่ราชบัณฑิตยสถานไม่รับรองให้เพราะคอมพิวเตอร์ยี่ห้อ Optimax รุ่น Max ยังมีการส่งซ่อมและบริการหลังการขายไม่ดีเท่าที่ควรและบริษัท เคเอสบีที เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด ผู้เสนอราคาต่ำสุดลำดับ 2 เสนอราคาเป็นเงิน 703,114.40 บาท ซึ่งสูงกว่าบริษัท จอยวิชั่นฯ ผู้เสนอราคาต่ำสุดเพียง 40,574.40 บาท และเสนอคอมพิวเตอร์ประมวลผลทั่วไปยี่ห้อ Acer ซึ่งเป็นยี่ห้อที่เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้คอมพิวเตอร์ว่ามีคุณภาพ และประกาศราชบัณฑิตยสถานได้กำหนดเงื่อนไขในการสงวนสิทธิและทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะกดซื้อหรือแลกซื้อ โดยไม่จำเป็นต้องซื้อจากผู้เสนอราคาต่ำสุดเสมอไป เพื่อให้ทางราชการได้สิ่งของที่มีคุณภาพและคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์มากที่สุด ด้วยเหตุผลดังกล่าวคณะกรรมการฯ จึงได้มีมติเลือกบริษัท เคเอสบีทีฯ ผู้เสนอราคาต่ำสุดอันดับ 2 และได้เสนอหัวหน้าส่วนราชการผู้มีอำนาจอนุมัติจัดซื้อจัดจ้างแล้ว บริษัท จอยวิชั่นฯ ได้มีหนังสือทักท้วงผลการสอบราคาครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ดังกล่าวด้วย ราชบัณฑิตยสถานจึงขอหารือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุว่ากรณีดังกล่าว เหตุผลที่ใช้ในการพิจารณาและมีมติเลือก บริษัท เคเอสบีทีฯ ซอบด้วยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 หรือไม่ หากมีกรณีที่ไม่สอดคล้องตามระเบียบฯ แนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องนั้นราชบัณฑิตยสถานสมควรกระทำเป็นประการใด

คำวินิจฉัย โดยหลักการการพิจารณาคัดเลือกผู้เสนอราคา ก่อนเปิดซองใบเสนอราคา ให้คณะกรรมการเปิดซองสอบราคาคำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้เสนอราคาแต่ละรายว่า

⁹ หนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ที่ กค (กวพ) 0421.3/07127 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2551.

เป็นผู้เสนอราคาที่มีผลประโยชน์ร่วมกันกับผู้เสนอราคารายอื่น ณ วันประกาศเผยแพร่การสอบราคาหรือไม่เมื่อถึงกำหนดเปิดซองใบเสนอราคาให้คณะกรรมการเปิดซองสอบราคาทำการเปิดซองใบเสนอราคาเฉพาะผู้ที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือกการมีผลประโยชน์ร่วมกัน และดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ 42 ซึ่งได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเปิดซองสอบราคา โดยให้พิจารณาคัดเลือกผู้เสนอราคาตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ในข้อ 42 (1)-(5) กล่าวคือ ในเบื้องต้นให้ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้เสนอราคาและความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารหลักฐานต่างๆ แล้วคัดเลือกผู้เสนอราคารายที่ถูกต้องตามเงื่อนไขในเอกสารสอบราคา สำหรับกรณีและผู้เสนอราคาเสนอรายละเอียดแตกต่างไปจากเงื่อนไขที่กำหนดในส่วนที่มีใช้สาระสำคัญและความแตกต่างนั้นไม่มีผลทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบกัน หรือเป็นการผิดพลาดเล็กน้อยที่ย่อมเป็นดุลยพินิจของส่วนราชการที่จะพิจารณาผ่อนปรนให้ผู้เสนอราคารายนั้น หลังจากนั้นจึงนำรายชื่อผู้เสนอราคาผ่านการตรวจสอบความถูกต้องตามเงื่อนไขเอกสารสอบราคาดังกล่าวแล้วมาพิจารณาตรวจสอบและคัดเลือกพัสดุหรืองานจ้างที่มีคุณภาพและคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์กับทางราชการ ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่สามารถกำหนดเงื่อนไขไว้ในเอกสารสอบราคาได้ เช่น ประวัติ การบริการหลังการขาย หรือประวัติการใช้งานสิ่งนั้นๆ โดยการพิจารณาในขั้นนี้ ส่วนราชการสามารถพิจารณาคัดผู้เสนอราคารายที่เสนอสิ่งของหรืองานจ้างที่มีคุณสมบัติไม่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการออกได้ ต่อจากนั้นจึงจะพิจารณาซื้อหรือจ้างจากผู้เสนอราคาผ่านการคัดเลือกแล้วซึ่งเสนอราคาต่ำสุด กรณีที่หรือคณะกรรมการเปิดซองสอบราคาได้พิจารณาตรวจสอบและคัดเลือกคุณสมบัติของผู้เสนอราคาและความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารหลักฐานต่างๆ ตามเงื่อนไขในเอกสารสอบราคา และได้พิจารณาคัดเลือกพัสดุหรืองานจ้างที่มีคุณภาพและคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการแล้ว จึงจะมาพิจารณาราคา ซึ่งในขั้นนี้ ส่วนราชการจะต้องพิจารณารับราคาของผู้เสนอราคารายที่เสนอราคาต่ำสุดเท่านั้น ไม่อาจพิจารณากลับหลักที่ผู้เสนอราคาได้ผ่านการพิจารณาในเรื่องคุณภาพและคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการมาแล้วได้อีก เนื่องจากถือว่าผู้เสนอราคาที่ได้ผ่านเข้ามาในขั้นตอนการพิจารณาราคาจะต้องผ่านการพิจารณาในเรื่องคุณภาพและคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการมาแล้ว

อย่างไรก็ดี ในการพิจารณาคัดเลือกพัสดุหรืองานจ้างที่มีคุณภาพและคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ โดยไม่ต้องคำนึงถึงราคาต่ำสุด ตามนัยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 23 หรือตามที่ได้สงวนสิทธิ์ไว้ในประกาศสอบราคา นั้น กรณีดังกล่าว หมายความว่าหากจะยึดถือตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาฯ หรือในประกาศสอบราคา จะต้องได้รับการตรวจสอบรับรองจากผู้เชี่ยวชาญที่เชื่อถือได้ เพื่อยืนยันว่า ได้พิจารณาเปรียบเทียบในด้านคุณภาพและคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ

ของพัสดุหรืองานจ้างของผู้เสนอราคาขายที่ผ่านการคัดเลือกคุณสมบัติเบื้องต้นทุกรายแล้วว่าผู้เสนอราคาขายที่หน่วยงานที่จัดหาพิจารณาเห็นสมควรซื้อหรือจ้างนั้นได้เสนอพัสดุที่มีคุณภาพและคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ ดีกว่าผู้เสนอราคาขายต่ำสุดจริงๆ ทั้งนี้ ต้องมีข้อมูลหรือหลักฐานที่ชัดเจนโดยตรงปราศจากข้อโต้แย้ง ในด้านประสิทธิภาพ คุณสมบัติทางเทคนิค และการบริการหลังการขาย

กรณีศึกษาที่ 3 เรื่อง การประกวดราคาจัดซื้อเครื่องซักสัลดผ้าของกระทรวงสาธารณสุข¹⁰

ข้อเท็จจริง การประกวดราคาซื้อเครื่องซักสัลดผ้าของกระทรวงสาธารณสุขมีผู้เสนอราคา 2 ราย ที่เสนอสินค้าตรงตามเงื่อนไขต่างๆ ในประกาศประกวดราคาและเอกสารกำหนดคุณลักษณะเฉพาะโดยผู้เสนอราคาทั้ง 2 ราย เสนออยู่ในวงเงินงบประมาณทั้งคู่ต่อมาคณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคามีมติในการคัดเลือกให้ผู้เสนอราคาขายที่มีผู้เสนอราคาต่ำสุดเป็นผู้ชนะในการประกวดราคาครั้งนี้ เนื่องจากคณะกรรมการฯ เห็นว่าผลการพิจารณาตรวจสอบคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องซักสัลดผ้าโดยช่างผู้เชี่ยวชาญของกระทรวงสาธารณสุข ปรากฏว่าเครื่องซักสัลดผ้าของผู้เสนอราคาต่ำสุดมีคุณลักษณะทางเทคนิค เช่น ระบบเบรก ระบบวิเคราะห์ข้อบกพร่องรวมทั้งการบริการหลังการขายดีกว่าของเครื่องซักสัลดผ้าของผู้เสนอราคาที่ได้รับคัดเลือก ผู้เสนอราคาต่ำสุดไม่เห็นด้วยกับผลการพิจารณาราคาของคณะกรรมการฯ จึงได้ยื่นคำร้องทุกข์ขอความเป็นธรรมต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงสาธารณสุขคู่กรณีได้ชี้แจงว่า คณะกรรมการฯ มีอำนาจที่จะไม่คัดเลือกผู้เสนอราคาต่ำสุดได้ เนื่องจากเอกสารประกวดราคาได้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะแนบท้ายประกาศประกวดราคาให้อำนาจคณะกรรมการฯ ในการพิจารณาคุณสมบัติของสินค้าที่ดีกว่าเพื่อประโยชน์ของทางราชการและมีสิทธิที่จะไม่รับราคาต่ำสุด อาจจะเลือกซื้อในจำนวนหรือรายการใดก็ได้ หรือยกเลิกการประกวดราคาเลยก็ได้

ประเด็นข้อพิพาทจึงมีอยู่ว่าการที่คณะกรรมการฯ ตัดสินใจเลือกผู้เสนอราคาที่มีผู้เสนอราคาต่ำสุดเป็นกลยุทธ์ที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

คำวินิจฉัย คณะกรรมการวินิจฉัยว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะทางเทคนิคเครื่องซักสัลดผ้าของผู้เสนอราคาทั้ง 2 รายดังกล่าว เป็นเรื่องยากที่จะชี้ชัดลงไปได้ว่า คุณสมบัติการใช้งานเครื่องใดจะดีกว่ากันได้เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิชาการทางเทคนิคย่อมมีข้อโต้แย้งได้เสมอเมื่อไม่มีข้อมูลหรือหลักฐานที่ชัดเจนโดยตรงปราศจากข้อโต้แย้งได้ว่าสินค้าของผู้ร้องทุกข์ซึ่งเป็นผู้เสนอราคาต่ำสุดมีปัญหาในด้านประสิทธิภาพ คุณสมบัติทางเทคนิคและการบริการหลังการขาย ต้องถือว่าเครื่องซักสัลดผ้าของผู้ร้องทุกข์มีคุณภาพและคุณสมบัติเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ

¹⁰ คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยร้องทุกข์ที่3/2539.

ไม่ดีกว่าเครื่องของผู้เสนอราคารายอื่นและมีคุณสมบัติตามเงื่อนไขของเอกสารกำหนดคุณลักษณะเฉพาะและตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ครบถ้วน จึงเห็นควรวินิจฉัยสั่งการให้กระทรวงสาธารณสุขดำเนินการพิจารณาให้ถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพัสดุ พ.ศ. 2535 ต่อไป

ข้อสังเกต จากกรณีศึกษาข้างต้นผู้เขียนเห็นว่าในการจัดหาพัสดุหรืองานจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานที่จัดหาจะต้องพิจารณาคัดเลือกเฉพาะผู้เสนอราคาต่ำสุดเท่านั้นไม่สามารถคัดเลือกผู้เสนอราคาที่มีใช้ผู้เสนอราคาต่ำสุดได้ ถึงแม้ว่าคุณภาพของพัสดุหรืองานจ้างจะดีกว่าผู้เสนอราคาต่ำสุดก็ตาม เว้นแต่หน่วยงานที่จัดหาพัสดุได้ทำการตรวจสอบรับรองพัสดุหรืองานจ้างตามมาตรฐานโดยผู้เชี่ยวชาญที่เชื่อถือได้ เพื่อทำการเปรียบเทียบคุณภาพและคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการของพัสดุหรืองานจ้างของผู้เสนอราคาทุกราย หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้เสนอราคาที่มีใช้ผู้เสนอราคาต่ำสุดได้เสนอพัสดุหรืองานจ้างที่มีคุณภาพและคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการมากกว่าผู้เสนอราคาต่ำสุดจริงหน่วยงานที่จัดหาพัสดุหรืองานจ้างจึงจะสามารถคัดเลือกให้ผู้เสนอราคาที่มีใช้ผู้เสนอราคาต่ำสุดเป็นผู้ชนะในการจัดหาพัสดุหรืองานจ้างครั้งนั้นได้ ทั้งนี้ หน่วยงานที่จัดหาพัสดุหรืองานจ้างจะต้องมีข้อมูลหรือหลักฐานที่ชัดเจนโดยตรงปราศจากข้อโต้แย้งในด้านประสิทธิภาพ คุณสมบัติทางเทคนิค การบริการหลังการขายตลอดจนเงื่อนไขอื่นๆ ที่เป็นสาระสำคัญ ดังนั้น ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการจัดหาพัสดุหรืองานจ้างของส่วนราชการจึงไม่สามารถพิจารณาคัดเลือกพัสดุหรืองานจ้างที่มีคุณภาพและคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์กับทางราชการของผู้เสนอราคาที่มีใช้ผู้เสนอราคาต่ำสุดได้ เนื่องจากในการพิจารณาหาเหตุผลว่าพัสดุของผู้เสนอราคาใดมีคุณภาพหรือคุณสมบัติที่ดีและเหมาะสมกับราชการที่สุดเป็นเรื่องการพิจารณาถึงประสิทธิภาพในด้านเทคนิคซึ่งยากแก่การพิจารณาให้ได้ข้อมูลหรือหลักฐานที่ชัดเจนและปราศจากการโต้แย้งของผู้เสนอราคาต่ำสุด การพิจารณาคัดเลือกพัสดุหรืองานจ้างโดยคำนึงถึงคุณภาพและคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการโดยไม่ต้องคำนึงถึงราคาต่ำสุดตามนัยพระราชกฤษฎีกาฯ มาตรา 23 จึงไม่สามารถเกิดขึ้นได้จริงในทางปฏิบัติส่งผลให้ในแต่ละปีรัฐต้องเสียงบประมาณแผ่นดินเป็นจำนวนมากไปกับการจัดหาพัสดุของส่วนราชการต่างๆ เนื่องจากพัสดุที่จัดหาได้ในแต่ละครั้งซึ่งใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกราคาต่ำสุดมักจะชำรุด เสื่อมคุณภาพ หรือมีคุณสมบัติที่ไม่เหมาะสมในการใช้ในราชการต่อไปในระยะยาว ส่วนราชการจึงต้องดำเนินการจัดหาพัสดุหรืองานจ้างใหม่เพื่อมาทดแทนของเดิมอยู่เป็นประจำ เมื่อส่วนราชการต่างๆ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก สามารถใช้อำนาจในการจัดหาพัสดุหรืองานจ้างได้โดยอิสระโดยไม่มีมาตรการในการควบคุมดุลยพินิจและความเหมาะสมในการใช้เงิน

งบประมาณแผ่นดินในการจัดหาพัสดุในแต่ละครั้ง จึงทำให้ปัญหาในการควบคุมงบประมาณแผ่นดินให้เป็นไปโดยประหยัดและมีประสิทธิภาพทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

เรื่องที่ 8

การอนุมัติยกเว้นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบัญญัติว่าด้วยการพัสดุให้ส่วนราชการ เฉพาะแห่ง

8.1 การอนุมัติยกเว้นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบัญญัติว่าด้วยการพัสดุในบาง
ขั้นตอน

กรณีศึกษา เรื่อง การอนุมัติยกเว้นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 โดยคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย¹¹

ข้อเท็จจริง สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ แจ้งว่าตามที่รัฐบาลได้จัดพิธีเจริญพระพุทธมนต์เพื่อความเป็นสิริมงคลในการเริ่มบริหารราชการของรัฐบาลเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2554 ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล และสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้ขอความร่วมมือให้สำนักงานฯ ร่วมปฏิบัติงานและจัดतालปีตรพร้อมยามเพื่อใช้ในพิธีดังกล่าว สำนักงานฯ ได้รับคำเนนการจัดซื้อतालปีตรดังกล่าวโดยได้ติดต่อให้ร้าน ช. เจริญผล เพื่อจัดทำतालปีตรและยามเพื่อให้ทันต่อกำหนดการใช้งาน โดยก่อนการสั่งจ้างร้าน ช. เจริญผล จัดทำสิ่งของสำนักงานฯ ยังมิได้รับการจัดสรรงบประมาณซึ่งวงเงินครั้งนี้เกินกว่า 100,000 บาท และระยะเวลาในการดำเนินการกระชั้นชิด จึงไม่สามารถดำเนินการจัดทำรายงานเสนอต่อหัวหน้าส่วนราชการเพื่อขอความเห็นชอบตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ข้อ 27 และต่อมาสำนักงานฯ ได้รับการจัดสรรงบประมาณภายหลังจากวันจัดงานพิธีเจริญพระพุทธมนต์จึงไม่สามารถจัดทำใบสั่งจ้างให้มีผลตั้งแต่วันที่ที่มีการจ้าง (วันที่ 23 สิงหาคม 2554) สำนักงานจึงขออนุมัติผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ ข้อ 27 พร้อมทั้งขออนุมัติจัดทำใบสั่งจ้างมีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ 23 สิงหาคม 2554 อันเป็นวันที่มีการจ้าง

คำวินิจฉัย คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กวพ.) พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมข้อ 13 กำหนดว่า หลังจากได้ทราบยอดเงินที่จะนำมาใช้ในการจัดหาแล้ว ให้ส่วนราชการรีบดำเนินการให้เป็นไปตามแผน

¹¹ หนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ที่ กค0421.3/03450 ลงวันที่ 31 มกราคม 2555.

และขั้นตอนของระเบียบนี้ คำว่า ทราบยอดเงิน หมายถึง การทราบยอดเงินงบประมาณที่จะนำมาใช้ ในการจัดหาพัสดุคราวนั้นๆ และการจัดหาพัสดุที่ได้เริ่มดำเนินการเมื่อทราบว่ามิยอดเงินแล้ว จึงจะเป็นการดำเนินการจัดหาพัสดุที่ชอบด้วยระเบียบฯ กรณีนี้เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า สำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ดำเนินการจ้างร้าน ช. เจริญผล จัดทำตลปัตรและยาม เพื่อใช้ในพิธี เจริญพระพุทธรูปเพื่อความเป็นสิริมงคลในการเริ่มบริหารราชการของรัฐบาล เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2554 โดยที่สำนักงานฯ ยังมิได้ทราบยอดเงินและยังมิได้รับการจัดสรรงบประมาณ แต่อย่างใด ซึ่งสำนักงานฯ ได้รับจัดสรรงบประมาณภายหลังจากวันจัดงานดังกล่าวแล้ว กรณีจึง ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามที่ระเบียบฯ กำหนด ดังนั้น กรณีนี้ จึงอนุมัติผ่อนผันการ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ ข้อ 27 รวมทั้งให้สัญญาดังกล่าว มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ 23 สิงหาคม 2554 อันเป็นวันที่มีการจ้าง ให้แก่สำนักงานฯ เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย

กรณีดังกล่าวเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ของสำนักงานพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นหน่วยงานราชการส่วนกลางกรณีของหน่วยงาน ภาครัฐประเภทอื่นๆ เมื่อศึกษาจากระเบียบหรือข้อบัญญัติว่าด้วยการพัสดุที่ใช้บังคับทุกฉบับพบว่า ล้วนมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 กรณีศึกษา ข้างต้นจึงสามารถนำมาเทียบเคียงแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐทุกประเภทในภาพรวมได้ โดยจากข้อเท็จจริงข้างต้นเป็นการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ระเบียบกำหนดไว้ในขั้นตอน การรายงานขอความเห็นชอบจากหัวหน้าส่วนราชการซึ่งถือเป็นกระบวนการที่เป็นสาระสำคัญและ เป็นขั้นตอนแรกในการจัดหาพัสดุที่ส่วนราชการจะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เนื่องจากเป็น ขั้นตอนเริ่มต้นก่อนการผูกนิติสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานกับผู้ประกอบการซึ่งอาจมีปัญหาในทาง ข้อกฎหมาย ข้อสัญญา หรือคดีพิพาทอันเกี่ยวกับการซื้อหรือจ้างได้ภายหลัง ระเบียบหรือข้อบัญญัติ ฯ แต่ฉบับจึงกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานรายงานขอความเห็นชอบต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่ง หมายถึงหัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานเพื่อต้องการให้ผู้บังคับบัญชาใช้ดุลยพินิจ ในการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมให้รอบคอบก่อนจะดำเนินการจัดหาพัสดุ ในขั้นตอนต่อไปที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและหน้าที่ของประชาชนส่วนราชการทุกแห่ง จึงควร ปฏิบัติตามโดยเคร่งครัดแต่คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุกลับพิจารณาผ่อนผันการไม่ปฏิบัติ ตามระเบียบในขั้นตอนดังกล่าวให้กับสำนักงานฯ เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย อีกทั้ง คณะกรรมการฯ ยังอนุมัติผ่อนผันไปถึงผลของสัญญาซึ่งเป็นกรณีนอกเหนือจากการผ่อนผันการปฏิบัติตามระเบียบ ในขั้นตอนต่างๆ

8.2 การอนุมัติยกเว้นหรือผ่อนผันให้ส่วนราชการไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบัญญัติว่าด้วยการพัสดุทั้งฉบับ

กรณีศึกษา เรื่อง อนุมัติยกเว้นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 ของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย¹²

ข้อเท็จจริง ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ (ศอ.บต.) ได้รับงบประมาณเป็นค่าก่อสร้างอาคารชุดห้องพัก จำนวน 1 หลัง 46 ยูนิต เป็นเงินทั้งสิ้น 81,049,900 บาท เนื่องจากสถานการณ์ในปัจจุบันความไม่สงบยังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในพื้นที่จังหวัดยะลาประกอบกับงานก่อสร้างอาคารชุดพักอาศัยดังกล่าว เป็นการก่อสร้างขนาดใหญ่วงเงินค่าก่อสร้างสูงในการจัดจ้างจึงต้องหาผู้รับจ้างที่มีศักยภาพ มีความพร้อมในการบริหารงานก่อสร้างทั้งด้านบุคลากรด้านการก่อสร้างในพื้นที่เสี่ยงภัยหากจะจัดจ้างโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 คาดว่าผู้ชนะการประกวดราคาจะเป็นผู้ประกอบการจากพื้นที่อื่น ซึ่งไม่มีความคุ้นเคยในพื้นที่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอาจประสบปัญหาในการเข้าดำเนินการเป็นเหตุให้การก่อสร้างล่าช้า ส่งผลต่อการเบิกจ่ายเงินงบประมาณไม่เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลประกอบกับคณะรัฐมนตรีให้ความสำคัญในเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ โดยมีมติให้ความช่วยเหลือฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจในจังหวัดชายแดนใต้ ให้อำนาจหัวหน้าส่วนราชการพิจารณาสั่งจ้างโดยวิธีพิเศษได้ไม่เกิน 30,000,000 บาท ตามหนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ คำวนที่สุด ที่ กค (กวพ) 0421.3/ว 168 ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2554 เรื่อง มาตรการให้ความช่วยเหลือ ฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ ดังนั้น เพื่อให้การจัดจ้างก่อสร้างดังกล่าว เป็นไปด้วยความรวดเร็ว คล่องตัวมีประสิทธิภาพ และใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดอย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดต่อราชการและได้ผู้รับจ้างที่มีศักยภาพ มีความพร้อมในการรับจ้างก่อสร้างทุกด้าน จึงขออนุมัติยกเว้นการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ตามระเบียบฯ พ.ศ. 2549 และขอจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ

คำวินิจฉัย คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กวพ.) และคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (กวพ.อ.) พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

กรณี ศอ.บต. หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ศอ.บต. ในการดำเนินการก่อสร้างอาคารชุดห้องพักดังกล่าว อยู่ในพื้นที่ฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจหาผู้รับจ้างที่มีความพร้อมด้านบุคลากร และด้านงานก่อสร้างอย่างมาก และเพื่อให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว คล่องตัว รักษาประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ และได้ผู้รับจ้างที่มีความพร้อมด้านบุคลากร

¹² หนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ที่ กค (กวพ) 0421.3/20776 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2555.

ด้านการก่อสร้างในพื้นที่เสี่ยงภัย ซึ่งเป็นพื้นที่ฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จึงอนุมัติให้ สอ.บต. ไม่ต้องดำเนินการจัดหาโดยวิธีการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 ให้ดำเนินการได้ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย

ในการอนุมัติยกเว้นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 ตามที่ สอ.บต.ขอเพื่อไปดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม นั้น ตามเหตุผลที่ สอ.บต. แจ้งมาไม่เข้าหลักเกณฑ์การดำเนินการจ้างโดยวิธีพิเศษตามระเบียบฯ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 24 กล่าวคือ การจ้างโดยวิธีพิเศษ ได้แก่ การจ้างครั้งหนึ่งซึ่งมีราคาเกิน 100,000 บาท ให้กระทำได้เฉพาะกรณีหนึ่งกรณีใดดังต่อไปนี้ (1) เป็นงานที่ต้องจ้างช่างผู้มีฝีมือโดยเฉพาะ หรือผู้มีความชำนาญเป็นพิเศษ (2) เป็นงานจ้างซ่อมพัสดุที่จำเป็นต้องถอดตรวจให้ทราบความชำรุดเสียหายเสียก่อนจึงจะประมาณค่าซ่อมได้ เช่นงานจ้างซ่อมเครื่องจักรกล เครื่องมือกล เครื่องยนต์ เครื่องไฟฟ้า หรือเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น (3) เป็นงานที่ต้องกระทำโดยเร่งด่วน หากล่าช้าอาจจะเสียหายแก่ราชการ (4) เป็นงานที่ต้องปกปิดเป็นความลับของทางราชการ (5) เป็นงานที่จำเป็นต้องจ้างเพิ่มในสถานการณ์ที่จำเป็น หรือเร่งด่วน หรือเพื่อประโยชน์ของส่วนราชการ และจำเป็นต้องจ้างเพิ่ม (Repeat Order) (6) เป็นงานที่ดำเนินการจ้างวิธีอื่นแล้วไม่ได้ผลดี แต่เนื่องจาก สอ.บต. มีความจำเป็นที่จะจัดจ้างโครงการดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้ได้ผู้รับจ้างที่มีความพร้อมและความเหมาะสมที่จะดำเนินการได้ในพื้นที่ฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จึงอนุมัติ ยกเว้นให้ สอ.บต. ดำเนินการ โดยวิธีพิเศษ โดยอนุโลม ตามระเบียบฯ 2535 ตามเหตุผลที่ สอ.บต. แจ้งได้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย

ข้อสังเกต กรณีดังกล่าว เป็นการอนุมัติยกเว้นให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สอ.บต.) สามารถจัดหาผู้รับจ้างก่อสร้างโดยไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งฉบับได้ เนื่องจากคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เห็นว่า สอ.บต. มีข้อจำกัดในด้านพื้นที่ของงานก่อสร้าง นอกจากนี้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานขอ สอ.บต. คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุยังได้อนุมัติยกเว้นให้ สอ.บต. สามารถจัดหาผู้รับจ้าง โดยใช้วิธีพิเศษตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ข้อ 24 ในการจัดหาผู้รับจ้างก่อสร้างโดยอนุโลม ทั้งที่ข้อจำกัดทางด้านการจัดหาผู้รับจ้างก่อสร้างของ สอ.บต. มิได้ตรงตามเงื่อนไขที่ระเบียบฯ ข้อ 24 กำหนดไว้ใน (1) - (6)

จากตัวอย่างข้างต้นนอกจากการอนุมัติยกเว้นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ โดยคณะกรรมการที่มีอำนาจตามระเบียบแล้ว ยังมีกรณีที่คณะรัฐมนตรีสามารถใช้อำนาจในการ

อนุเมติกเว้นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุแต่ละฉบับได้ เช่น กรณีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2530 เรื่อง อนุเมติกให้ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหมจัดหายุทธโศปกรณ์และบริการทางทหารจากมิตรประเทศอื่นๆ นอกจากสหรัฐอเมริกาได้ โดยมีมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว กระทรวงกลาโหมสามารถจัดซื้อยุทธโศปกรณ์และบริการทางทหารจากมิตรประเทศ ซึ่งมีลักษณะเป็นการดำเนินการทางนโยบายระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลมิตรประเทศ ใช้ความตกลงหรือข้อตกลงที่เห็นชอบของทั้งสองฝ่ายแทนการทำสัญญา รวมทั้งไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับระเบียบดังกล่าวในทุกขั้นตอนเป็นต้น โดยการอนุเมติกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบทั้งฉบับยังก่อให้เกิดปัญหาในการเปิดโอกาสให้หน่วยงานที่ได้รับการอนุเมติกเว้นดังกล่าวสามารถจัดหาพัสดุโดยสามารถใช้ดุลยพินิจได้อย่างอิสระเนื่องจากเมื่อหน่วยงานจัดหาพัสดุไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุแล้วผู้ใช้อำนาจในการอนุเมติกเว้นมิได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎหมายที่ใช้ในการดำเนินการจัดหาพัสดุไว้แต่อย่างใด

เรื่องที่ 9

การอนุเมติกเว้นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบัญญัติว่าด้วยการพัสดุให้ ทุกส่วนราชการ

9.1 การอนุเมติกเว้นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุในบางขั้นตอน

กรณีศึกษา มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2552 อ้างตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่สุด ที่ นร 0506/ว 153 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2552 เรื่อง เพิ่มความคล่องตัวในการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 สำหรับโครงการตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง

ข้อเท็จจริง โครงการดังกล่าวเป็นโครงการแผนการดำเนินนโยบายทางด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลในสมัยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีโดยโครงการดังกล่าวประกอบไปด้วยแผนการลงทุน จำนวน 7 แผนงาน มีวงเงินลงทุนเบื้องต้นในช่วงระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2555 รวม 1,566,867 ล้านบาท มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างงานและสร้างรายได้โดยการลงทุนของภาครัฐในโครงการที่จะสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในอนาคต พร้อมกับสร้างโอกาสของเอกชนในการลงทุน ดังนั้น เพื่อให้การจัดหาพัสดุของหน่วยงานภาครัฐตามโครงการตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 ดำเนินไปด้วย

ความรวดเร็วเกิดความคล่องตัว เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลในการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินของหน่วยงานภาครัฐ และเพื่อให้การกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลจึงเห็นควรให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบในการยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 สำหรับโครงการตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 ในขั้นตอน ดังนี้ 1) การแต่งตั้งคณะกรรมการร่างขอบเขตของงาน (Term of Reference: TOR) และร่างเอกสารประกวดราคา การนำเสนอสาระสำคัญของร่าง TOR และเอกสารประกวดราคาประกาศทางเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลางและของหน่วยงานเพื่อให้สาธารณชนเสนอแนะ วิจารณ์ ตามระเบียบฯ ข้อ 8 และ 2) กรณีมีการอุทธรณ์ผลการพิจารณาคัดเลือกเบื้องต้นตามระเบียบฯ ข้อ 8 (3) และอุทธรณ์ผลการพิจารณาการเสนอราคาตามระเบียบฯ ข้อ 10 (5) ในระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์ให้หน่วยงานที่จัดหาพัสดุดำเนินการขั้นตอนต่อไปได้ โดยไม่ต้องระงับการดำเนินการ

ผลการพิจารณา คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วให้ความเห็นชอบในหลักการดังกล่าว และแจ้งเวียนให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานถือปฏิบัติตาม

ข้อสังเกต การอนุมัติดังกล่าวเป็นการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีซึ่งเห็นว่า กระบวนการจัดหาพัสดุตามหลักเกณฑ์ที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 กำหนดไว้ในบางขั้นตอนก่อให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินกิจการของรัฐบาลจึงได้มีมติอนุมัติให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานที่อยู่ภายใต้บังคับระเบียบดังกล่าวและได้รับงบประมาณจากโครงการไทยเข้มแข็งไม่ต้องปฏิบัติตามกระบวนการจัดหาพัสดุตามที่กำหนดไว้ในบางขั้นตอน ผู้เขียนเห็นว่าเป็นการอนุมัติที่ให้ความสำคัญกับนโยบายของฝ่ายบริหารที่มุ่งเน้นผลในทางเศรษฐกิจมากกว่าการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุที่มีเจตนารมณ์ในการสร้างความเป็นธรรมในการเสนอราคา และการควบคุมงบประมาณแผ่นดินให้อยู่บนพื้นฐานของหลักวินัยทางการคลังและงบประมาณ

9.2 การอนุมัติยกเว้นหรือผ่อนผันไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบัญญัติว่าด้วยการพัสดุทั้งฉบับ

กรณีศึกษา เรื่อง การขออนุมัติยกเว้นผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 อันเนื่องมาจากเหตุอุทกภัย ในปี พ.ศ.2554¹³

¹³ หนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ที่ กค (กวพ) 0421.3/ว 382 ลงวันที่ 26 ตุลาคม 2555.

ข้อเท็จจริง ในปี พ.ศ. 2554 ได้เกิดเหตุอุทกภัยขึ้นในพื้นที่จังหวัดต่างๆ ส่งผลให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานต่างๆ ต้องเร่งให้ความช่วยเหลือ และบรรเทาสาธารณภัยแก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น คณะรัฐมนตรีจึงมีนโยบายที่จะผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมกับหน่วยงานราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 ที่ใช้บังคับกับหน่วยงานราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หน่วยงานอื่นๆ ที่อยู่ในการกำกับดูแลของฝ่ายบริหาร โดยได้มอบหมายให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ออกหลักเกณฑ์และหนังสือเวียนในการยกเว้นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวซึ่งกระทรวงการคลังได้มอบหมายให้กรมบัญชีกลางในฐานะฝ่ายเลขานุการในคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุและคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นผู้เสนอประเด็นดังกล่าวเพื่อให้คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุและคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นผู้พิจารณาอนุมัติยกเว้นในกรณีดังกล่าว

ผลการพิจารณา คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กวพ.) และคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (กวพ.อ.) พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากขณะนี้มีส่วนราชการหรือหน่วยงานต่างๆ ที่อยู่ภายใต้บังคับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยอย่างรวดเร็วทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยเร็วแต่ไม่อาจดำเนินการจัดหาพัสดุดตามระเบียบฯ พ.ศ. 2535 และระเบียบฯ พ.ศ. 2549 ได้ ดังนั้น เพื่อให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยเป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และทันต่อสถานการณ์ จึงอนุมัติยกเว้นผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ พ.ศ. 2535 สำหรับส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ที่อยู่ภายใต้ข้อบัญญัติระเบียบฯ พ.ศ. 2535 และการไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ พ.ศ. 2549 สำหรับส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ที่อยู่ภายใต้บังคับระเบียบฯ พ.ศ. 2549 โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่จังหวัดมีประกาศภัยพิบัติในปี พ.ศ.2554 ไปจนกว่าภัยพิบัติจะสิ้นสุด

ข้อสังเกต กรณีดังกล่าวเป็นหนังสือเวียนของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ และคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ผ่อนผันให้หน่วยงานที่อยู่ภายใต้บังคับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยสามารถจัดหาพัสดุได้โดยไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบฯ

ทั้งสองฉบับข้างต้น ทั้งนี้กรณีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีได้อยู่ในบังคับของระเบียบทั้งสองฉบับข้างต้น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้นำหนังสือเวียนดังกล่าวไปทำการแจ้งเวียนเพื่อให้หน่วยงานภายใต้บังคับถือปฏิบัติตามไปในแนวทางเดียวกัน โดยการอนุมัติยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบทั้งฉบับยังก่อให้เกิดปัญหาในการเปิดโอกาสให้หน่วยงานที่ได้รับการอนุมัติยกเว้นดังกล่าวสามารถจัดหาพัสดุ โดยสามารถใช้ดุลยพินิจได้อย่างอิสระเนื่องจากเมื่อหน่วยงานที่จัดหาพัสดุไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบัญญัติว่าด้วยการพัสดุแล้วผู้ใช้อำนาจในการอนุมัติยกเว้นมิได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎหมายที่ใช้ในการดำเนินการจัดหาพัสดุไว้แต่อย่างใด

ภาคผนวก ข

ประมาณการระยะเวลาในการจัดหาพัสดุแต่ละวิธี

หากเป็นการจัดหาพัสดุโดยวิธีการไม่แข่งขันราคา เช่น วิธีพิเศษวิธีตกลงราคา วิธีกรณีพิเศษ หรือวิธีการที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นซึ่งมีกระบวนการดำเนินการที่ไม่ได้เป็นการแข่งขันราคา ส่วนราชการสามารถใช้ระยะเวลาในการดำเนินการจัดหาพัสดุไม่เกิน 5 วัน โดยประมาณหากเป็นการจัดหาพัสดุโดยวิธีการแข่งขันราคา

1. กรณีในการจัดหาครั้งหนึ่งวงเงินไม่เกิน 2,000,000 บาท สามารถดำเนินการโดยวิธีสอบราคา โดยกระบวนการจัดหาพัสดุเริ่มตั้งแต่

1.1 เจ้าหน้าที่พัสดุจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้าง ใช้เวลา 2 วัน โดยประมาณ

1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการสอบราคา จัดทำประกาศสอบราคา เผยแพร่เอกสารสอบราคา ใช้เวลาไม่น้อยกว่า 10 วัน

1.3 คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา ตรวจสอบคุณสมบัติผู้เสนอราคา ตรวจสอบคุณภาพหรือคุณสมบัติของพัสดุ ใช้เวลา 5 วันโดยประมาณ

1.4 แจกผลการพิจารณา ใช้เวลา 1 วัน โดยประมาณ

ดังนั้น จะใช้ระยะเวลาในการดำเนินการสอบราคาประมาณ 18 วัน

2. กรณีการจัดหาในครั้งหนึ่งวงเงินเกิน 2,000,000 บาท สามารถดำเนินการได้โดยวิธีประกวด-ราคาทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Auction) โดยกระบวนการต่างๆ ใช้ระยะเวลาดำเนินการ ดังนี้

2.1 การทำร่าง TOR และเอกสารประกวดราคา ใช้เวลา 14 วัน โดยประมาณ

2.2 เจ้าหน้าที่พัสดุจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้าง แต่งตั้งคณะกรรมการประกวดราคาคัดเลือกผู้ให้บริการตลาดกลาง ใช้เวลา 2 วัน โดยประมาณ

2.3 การประกาศ แจกจ่ายเอกสาร รับซองเทคนิค ใช้เวลา 11 วัน โดยประมาณ

2.4 การพิจารณาคัดเลือกผู้มีสิทธิเสนอราคา ใช้เวลา 6 วัน โดยประมาณ

2.5 การอุทธรณ์เทคนิค ใช้เวลา 10 วัน โดยประมาณการเสนอราคาแจ้งนัดหมายและวันเสนอราคา ใช้เวลา 4 วัน โดยประมาณ

2.6 การพิจารณาการเสนอราคา แจกผลการพิจารณา ใช้เวลา 5 วัน โดยประมาณ

2.7 การอุทธรณ์ผลการเสนอราคา ใช้เวลา 33 วัน โดยประมาณ

ดังนั้น จะใช้ระยะเวลาในการดำเนินการประมาณ 85 วัน